

Værdier

Mellemtrinnet

Om forløbet

Formålet med forløbet er at give eleverne mulighed for at tænke over deres egne og andres værdier gennem forskellige æstetiske udtryk og dialogbaserede aktiviteter. Forløbet hjælper eleverne med at forstå forskellighed og bidrager til nysgerrighed og respekt ift. andres perspektiver. Forløbet fokuserer på begrebet ”værdier”, men eftersom livssyn, tro og værdier er vævet sammen, indgår livssyn og tro indirekte. Eksplicitte opgaver om ”tro” indgår i temaet Interreligiøs kompetence.

Forløbet består af forskellige aktiviteter og øvelser, som blandt andet omfatter:

- stillingtagen med bevægelse
- værdibrainstorm og rangering af værdier
- refleksion over egne værdier
- fysiske udtryk
- tekstfortolkning
- værdier udtrykt visuelt
- dialoger om værdier og visuelle udtryk
- værdier i fællesskaber i nærområdet
- besøg af repræsentanter fra fællesskaber
- individuel skriftlig refleksion

Forløbet kan laves i sin helhed, enkelte opgaver kan udelades og nogle opgaver kan stå alene.

Tre faser

Alle forløb i **Din & min verden** er inddelt i tre faser:

- **Kom godt i gang** Her tunes eleverne ind på forløbets tema. Der etableres en ”stemthed” ift. det kommende indhold.
- **Indtryk, udtryk og dialog** Her arbejdes med indhold, i form af lærerinput, tekster mv. Indholdet danner basis for æstetiske eller diskursive produkter, der efterfølgende er omdrejningspunkt for udforskende dialoger.
- **Forankring** Her samles der op på forløbets læring, oftest i form af et æstetisk produkt. Omsætning til et nyt formsprog styrker læring og fastholdelse.

Alle tidsangivelser er vejledende

Godt i gang

Nærvær og opmærksomhed

Samling og grounding

Tidsforbrug: 7-10 minutter

Eleverne står i en cirkel. Brug grounding-teknikker:

- Lukkede øjne og tre dybe vejtrækninger
- Visualisering af "rødder" fra fødderne til gulvet

Lyttedel – stadig med lukkede øjne

- Bed eleverne om at lytte til lyde langt væk (uden for lokalet), lyde i lokalet og til sidst lyde tæt på, fx naboens vejtrækning eller deres eget åndedræt

"Man bliver lykkelig ved at..."

Stillingtagen med bevægelse

Tidsforbrug: 10-15 minutter

Fortæl eleverne, at vi alle kan have forskellige opfattelser af, hvad der er vigtigt i livet – både som individer og i grupper. At det nu skal handle om, hvad folk synes er vigtigt.

Eleverne står i en cirkel og sætter sig ned (på gulvet eller på hug). Når de er enige i et udsagn, rejser de sig op. Alle sætter sig igen, før næste udsagn.

Udsagn: "Man bliver lykkelig ved at..." (tilpas dem efter klassen)

- have mange venner
- klare sig godt i skolen
- være god til sport
- være venlig mod sig selv
- blive rig
- få mange likes på sociale medier
- have en familie
- have få, men tætte venner
- undgå konflikter med andre
- være fri til at gøre, hvad man vil
- være god til online-aktiviteter, som gaming

Refleksion

Bed eleverne overveje, om de mest var enige i udsagn om at "være god til noget" (præstation) eller udsagn om at "have gode relationer" (forbindelse til andre). Spørg nogle elever, hvad de tænkte om det.

Hvad er værdier?

Værdibrainstorm

Tidsforbrug: 10-15 minutter

Forklar, at en værdi er noget, man synes er meget vigtigt. Giv et par eksempler, fx ærlighed og tillid.

2 & 2

Eleverne brainstormer på "værdier". De siger på skift en værdi.

Klassen

På skift siger alle en værdi. Det er muligt at sige "pas". Fortsæt til ingen kan komme på flere værdier.

Indtryk, udtryk og dialog

Egne værdier

Billeder og "skulpturer"

Tidsforbrug: 40-50 minutter

Individuelt valg og gruppepræsentation

Læg forskellige billeder på gulvet, hvis du har egnet materiale. Alternativt del PowerPoint med diverse billeder med eleverne (download Billeder, diverse).

- Eleverne vælger 2 billeder, der symboliserer personlige værdier eller værdier, de mener, samfundet bør fremme.

Grupper på 3-4

- Hver elev præsenterer én værdi og forklarer, hvorfor den er vigtig. Opfordr til, at de spørger udforskende indtil hinandens værdier.

- Gruppen vælger 3-4 værdier (svarende til antal personer i gruppen) og illustrerer dem gennem skulpturer (fysiske opstillinger som gruppen laver med deres kroppe). Giv hver gruppe et benspænd, i form af et eller flere bevægelselementer, der skal indgå, fx en spejling, temposkift, eller synkron bevægelse.
- Skulpturerne fremvises med slowmotion-overgange for resten af klassen, og gruppen siger værdierne i kor.

Gruppesamtale (de samme grupper)

- Er der situationer, hvor det er svært at følge sine værdier?
- Er der situationer, hvor man må gå imod dem?
- Er der nogle værdier, der er så vigtige, at de altid skal følges?

Klasseopsamling

Grupperne deler to refleksioner med klassen. Spørg udforskende ind til deres tanker.

Tekstlæsning og fortolkning

Sangtekst

Tidsforbrug: 45 minutter

Vælg en tekst fra årsplanen, hvor det er muligt at identificere værdier eller brug fx (find dem på nettet):

- *Kringsatt av fiender* (Til ungdommen) af Nordahl Grieg.
- *Du spør mig om håbet* af Lisbeth Smedegaard Andersen.

Individuelt evt. 2 & 2

Giv eleverne (papir el. digitalt): Tekster. Værdier – en generel tilgang (dokument til download)

- Hvilke værdier udtrykker personerne i teksten eller forfatteren?

Klasseopsamling

- Hvad er eleverne kommet frem til?
- Er de selv enige eller uenige i, at de udtrykte værdier er vigtige?

Skab et værk

Visuelt udtryk

Tidsforbrug: 40-50 minutter

Evt. i samarbejde med billedkunst – så må længere tidsforbrug forventes.

Eleverne laver individuelt et visuelt udtryk, der illustrerer værdier fra teksten, de har arbejdet med. Fx maler de eller bruger anden relevant teknik fra billedkunst.

2 & 2

- Eleverne taler om hinandens værker og spørger udforskende ind til hinandens valg af farver, former og symboler
- De udvælger en forskel og en lighed i deres værker til deling i klassen

Klasseopsamling

Hør nogle ligheder, forskelle og eventuelle andre kommentarer

Værdier for os som klasse

Rangering

Tidsforbrug: 35-45 minutter

Grupper på 3-4

Giv hver gruppe et sæt med 10 forskellige værdier (download 10 værdier). Tilpas evt. efter klassetrin. Forklar evt. svære ord.

Grupperne skal rangere værdierne efter, hvilke de synes er vigtigst.

De 10 værdier er: Ærlighed, Lighed, Frihed, Venlighed, Mod, Retfærdighed, Ansvarlighed, Kreativitet, Loyalitet og Tålmodighed

2 grupper sammen

Grupperne sammenligner deres rangering med en anden gruppe. Først spørger den ene gruppe udforskende ind til den anden gruppes prioritering. De skal ikke blive enige, det handler om at forstå den anden gruppes prioriteringer. Derefter omvendt.

Klasseopsamling

- Er der enighed eller forskelle mellem grupperne?

- Tal også om, om personer andre steder i verden måske ville rangere værdierne anderledes
-

Fællesskaber i nærområdet

Fotosafari

Tidsforbrug: 90–120 minutter

Vis billeder af forskellige fællesskaber: arbejdspladser, sportsklubber, fritidsklubber, religiøse bygninger m.m. Brug billedmateriale du har adgang til eller PowerPoint til download, Fællesskaber, eksempler. Introducér eleverne til idéen om, at fællesskaber ofte deler fælles værdier, fx arbejdspladser og effektivitet, sportsklubber og sammenhold.

2 & 2

- Eleverne tager billeder af steder i nærområdet, hvor mennesker mødes i fællesskaber. Det kan være arbejdspladser, sportsforeninger, fritidsaktiviteter, religiøse bygninger eller andre samlingssteder.
- Alternativ: Hvis der ikke er mulighed for fotosafari, kan du som lærer selv tage billederne, eller eleverne kan få opgaven som lektie.
- Eleverne vælger et billede og tilføjer det til en fælles online platform (fx Padlet). De skriver de værdier, som de mener, er centrale for det fællesskab, de har valgt. F.eks.: "Arbejdsplads og effektivitet."

NB: Inkludér selv mindst ét billede af et religiøst fællesskab for bred repræsentation.

Grupper på 4, 2 fotosafaripar sat sammen

- Parrene fortæller hinanden om de værdier, de har tilskrevet et fællesskab. Den anden gruppe spørger udforskende ind, mhp. om flere værdier kunne tilføjes.
- Refleksion: Eleverne skal overveje, hvordan de selv oplever værdierne i fællesskaber, de kender til, fx sportsklubber eller fritidsklubber.

Klasseopsamling

- Bed eleverne overveje, om man kan gå ud fra, at alle "medlemmer" af det givne fællesskab har alle de samme værdier
 - Er der fællesskaber, som ingen har førstehåndskendskab til, eller som ingen ønsker at tale om?
 - Hvordan kan I få mere viden om disse fællesskaber? Vær opmærksom på trosfællesskaber og deres betydning
-

Besøg eller få besøg

Tidsforbrug: 1,5-2 timer

Besøg

Tag på besøg i et fællesskab eller inviter gæster til klassen, der kan fortælle om et fællesskab og dets værdier. Inkluder en person fra et trosfællesskab.

Forberedelse

Inden besøget udarbejder I sammen nogle udforskende spørgsmål, der skal skabe indsigt i og forståelse for fællesskabet. Gennemfør gerne refleksionsøvelsen At få besøg, download.

Eksempler på spørgsmål:

- Hvad laver I? (arbejdsplads/klub/forening/frivilligindsats/trossamfund/X)
- Er der ting eller tanker, I er ret enige om?
- Hvorfor er det vigtigt for jer?
- Er der nogen, der mener noget andet? – Gør det noget?

Refleksion efter besøget

Hvad tager eleverne med, og var der noget, der overraskede dem?

Forankring**Hvad er jeg blevet klogere på?**

Skriftlig refleksion & deling

Tidsforbrug: 60 minutter (eller noget af tiden hjemme)

Individuelt

Eleverne besvarer 3-4 spørgsmål skriftligt, der samler op på, hvad de har lært om fællesskaber og værdier. Afhængig af klassetrin og niveau kan det være en samlet tekst eller separat besvarelse af spørgsmål. Fx:

- Hvilke fællesskaber har du lært om?
- Hvad har du lært om fællesskaber, du ikke selv er en del af?
- Har fællesskaberne forskellige værdier? Hvad er ens, hvad er forskelligt?
- Er der noget, der har overrasket dig?

Lad eleverne aflevere deres produkt. Om muligt læs og kommenter kort.

Grupper på 3

- Eleverne læser deres besvarelser op. Lav grupper på tværs af tidligere grupper. Brug evt. lyttekort (download)
- De udvælger to ligheder og forskelle i deres besvarelser

Klasseopsamling

Saml op på ligheder og forskelle

Fælles værdimosaik

Tidsforbrug: 60 minutter

Eleverne vælger citater fra deres skriftlige produkter, som de kombinerer med deres tidligere malede billeder/æstetisk udtryk

Mosaik

De færdige billeder og citater samles til en fælles "værdimosaik", som hænges op i klassen